

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **M. A.**
st. přísl. T. r.
zast. advokátkou Mgr. Martinou Sklenskou
sídlem Moravské nám. 13, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2025, č. j. OAM-728/ZA-ZA12-LE36-2025,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2025, č. j. OAM-728/ZA-ZA12-LE36-2025, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 210 Kč a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky Mgr. Martiny Sklenské.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 8. 2025, č. j. OAM-728/ZA-ZA12-LE36-2025 („napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 28. 8. 2025, zamítl žádost žalobce o udělení

mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť má za to, že předložil závažné důvody, pro které není možné považovat v jeho konkrétní situaci zemi původu za bezpečnou, a že si žalovaný neopatřil dostatek aktuálních informací o zemi původu.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 2. 7. 2025. Jako důvod uvedl, že o mezinárodní ochranu žádá hlavně kvůli synovi. Jeho rodina není ztotožněna s tím, že má nemanželské dítě, jsou konzervativní. Rodiny se bojí, mohla by chtít hájit svou čest a mohlo by dojít k ublížení na zdraví nebo smrti. Jeho bratr ho už napadl.
3. V rámci pohovoru dne 9. 7. 2025 žalobce doplnil, že do ČR přijel poprvé v červnu 2024, syna zplodil s přítelkyní, která je občankou České republiky, na dovolené v Tunisku. S přítelkyní se rozešel v červenci 2024. Platí soudně nastavené alimenty. Jeho bratr je velmi konzervativní muslim a když se dozvěděl o nemanželském synovi, tak žalobce napadl nožem. Žalobce byl v šoku, na policii se neobrátil.
4. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně Informaci OAMP, *Tunisko, Hodnocení Tuniska jako bezpečné země původu*, ze dne 23. 9. 2024 (dále jen „Informace OAMP“); a dále Informace MZV, *Tunisko, Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí*, ze dne 23. 10. 2023 a ze dne 4. 11. 2024.
5. V napadeném rozhodnutí žalovaný uvedl, že podle § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. je Tuniská republika tzv. bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žalovaný poměrně obsáhle shrnul zjištěné informace o zemi původu s tím, že problémy v ochraně lidských práv (politicky citlivé případy, nedostatečná ochrana sexuálních menšin) se žalobce vůbec netýkají (nemá politické přesvědčení, nikdy nebyl politicky aktivní, neměl v zemi původu problémy se státními orgány). Vůči útoku ze strany svého bratra (jakožto soukromé osoby) se nebránil u příslušných orgánů, ačkoli ty by mu byly schopny poskytnout účinnou ochranu. Mezi bezpečné země původu řadí Tunisko i jiné členské státy EU. Rodinné vazby žalobce na území České republiky jsou z hlediska tohoto typu řízení irelevantní. Žalobce neuvedl důvody, pro které by v jeho případě neplatila domněnka, že Tunisko je bezpečnou zemí původu.

III. Žaloba

6. Žalobce má za to, že žalovaný nedostál své povinnosti posoudit na základě úplných, relevantních a aktuálních podkladů zařazení Tuniska mezi bezpečné země původu.
7. Žalobci jednak nejsou zřejmé veškeré zdroje, z níž vychází Informace OAMP, na kterou se žalovaný odkazoval. V této souvislosti odkázal na judikaturu Soudního dvora EU (SDEU) k požadavku přístupu ke zdrojům informací, na nichž je označení země za bezpečnou zemi původu založeno (viz rozsudek ve spojených věcech C-758/24 (*Alace*) a C-759/24 (*Canpelli*) ze dne 1. 8. 2025).
8. Ze zmíněné informace podle žalobce dále plyne, že se úřady v některých případech vůči jednotlivcům z komunity LGBT+ dopouštějí problematických kroků (mj. při aplikaci nejasně vymezených skutkových podstat), zatímco některá jednání vůči nim (např. výhrůžky) jsou tolerována. Současně zpráva zmiňuje postupné zmenšování prostoru pro opozici a užívání represivních opatření vůči některým jejím představitelům, jakož i tlak na

novináře kritické k současnému režimu. Žalobce namítl, že ačkoli zpráva popisuje aktuální právní stav, nevyplývá z ní, zda a jakým způsobem jsou v praxi skutečně dodržována lidská práva.

9. Na tomto základě žalobce dovodil, že Tunisko nenaplní podmínky pro zařazení mezi bezpečné země původu, neboť z Informace OAMP vyplývá existence represí vůči opozici a kritickým novinářům a současně nezajištění dostatečné ochrany osobám z komunity LGBT+. Žalobce v této souvislosti s poukazem na závěry odkazovaného rozsudku SDEU uvedl, že členský stát nesmí zařadit zemi na seznam bezpečných zemí původu, pokud tato země neposkytuje dostatečnou ochranu všem svým obyvatelům.
10. Žalobce proto uzavřel, že Tunisko by nemělo být považováno za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu, a na podporu tvrzení o zhoršování situace v zemi odkázal rovněž na dva veřejně dostupné mediální články z roku 2025 (jeden k zatčení advokátky za veřejnou kritiku a k postavení žen v Tunisku; druhý k postupu tuniských orgánů vůči opozici a k tvrdým trestům pro kritiky režimu). Má proto za to, že jeho žádost byla zamítnuta na základě právní normy (§ 16 odst. 2 zákona o azylu), která na jeho případ nedopadá.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

11. Žalovaný setrval na závěru, že napadené rozhodnutí vychází z dostatečně zjištěného stavu věci a ze shromážděných informací o politické situaci a dodržování lidských práv v Tunisku, a ve spojení s výpověďmi žalobce dospěl k tomu, že Tuniskou republiku lze v žalobcově případě považovat za bezpečnou zemi původu. Na podporu hodnocení Tuniska odkázal mj. na zprávu Freedom House („Svoboda ve světě 2020“), podle níž je země hodnocena jako „svobodná“, a dovodil, že ochrana proti pronásledování či špatnému zacházení je garantována ústavou a dalšími normami včetně systému opravných prostředků.
12. Žalovaný akcentoval, že Česká republika považuje Tunisko za bezpečnou zemi původu, a proto těžiště posouzení leželo v tom, zda žalobce prokázal, že v jeho konkrétním případě Tunisko za bezpečnou zemi původu považovat nelze; to se však nestalo. Na podporu tohoto pojetí odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně na rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout, neboť podle jeho názoru neprokazuje nezákonnost napadeného rozhodnutí.
13. Žalobce v replice nad rámec žalobní argumentace především nesouhlasil s tvrzením žalovaného o důkazním břemeni a uvedl, že v intencích jeho žalobních námitek nemělo břemeno prokázání toho, že Tunisko je bezpečnou zemí původu, ležet na něm. Předpokladem aplikace § 16 odst. 2 zákona o azylu je, aby bylo hmotněprávně správné samotné označení Tuniska za bezpečnou zemi původu; žalovaný proto měl povinnost tuto otázku ověřit na základě aktuálních podkladů.

V. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonné podmínky (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
15. Žaloba je důvodná.

16. V posuzované věci byl aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, *jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze*. Podstatou sporu je otázka, zda bylo možné toto ustanovení v případě žalobce aplikovat.
17. Postup podle § 16 odst. 2 zákona o azylu je založen na *presumpci*, že žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, a žadatel neprokázal, že v jeho individuálním případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Podle vnitrostátní úpravy je „bezpečná země původu“ definována v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu a seznam bezpečných zemí původu je stanoven v prováděcí vyhlášce (č. 328/2015 Sb.); Tunisko je v tomto seznamu výslovně uvedeno.
18. Samotná formální existence vnitrostátního seznamu nicméně nemůže vést k automatickému použití § 16 odst. 2. Tento zvláštní (zjednodušený) režim je výjimkou, která musí být používána pouze tehdy, jsou-li hmotněprávní předpoklady „bezpečnosti“ země původu naplněny v souladu s unijním rámcem, zejména procedurální směrnici (čl. 37 ve spojení s přílohou I) a požadavky na soudní přezkum (čl. 46 odst. 3) ve světle čl. 47 Listiny základních práv EU. Jinak řečeno, zvýšené důkazní břemeno na straně žadatele předpokládá, že před tímto „přesunem břemene“ obстоjí samotný předpoklad, na němž je presumpce bezpečnosti založena (k tomu podrobně viz závěry NSS v rozsudku ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 Azs 161/2022–56, resp. rozsudku Krajského soud v Brně ze dne 20. 10. 2021, č. j. 41 Az 58/2020–52, č. 4270/2022 Sb. NSS).
19. Pro závěr o tom, že třetí země je „bezpečnou zemí původu“ ve smyslu čl. 37 procedurální směrnice, musí být na základě právní situace, uplatňování práva v demokratickém systému a obecné politické situace prokázáno, že v zemi obecně a soustavně nedochází k pronásledování, k mučení či nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě svévolného násilí v případě ozbrojeného konfliktu; současně je třeba přihlídnout k tomu, jak je poskytována ochrana proti špatnému zacházení, zda jsou dodržována klíčová lidská práva, zda je respektována zásada *non-refoulement* a zda existuje systém účinných opravných prostředků.
20. Situace v takto označených zemích musí být pravidelně přezkoumávána (čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice), dle českého práva nejméně jednou za kalendářní rok (§ 86 odst. 4 zákona o azylu); situaci je současně nutno průběžně sledovat a při náhlých či významných změnách zvážit přehodnocení (rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 Azs 161/2022-56, č. 4410/2022 Sb. NSS). Hodnocení bezpečnosti se přitom musí zakládat na řadě zdrojů informací ve smyslu čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice (zejm. informace z jiných členských států, od EUAA/EASO, UNHCR, Rady Evropy a dalších významných mezinárodních organizací).
21. Dále je nutno respektovat výklad SDEU, že procedurální směrnice nepřipouští, aby byla třetí země označena za bezpečnou zemi původu, pokud materiální podmínky nejsou splněny pro celé území. SDEU ve spojených věcech C-758/24 a C-759/24, *Alace a Canpelli*, ze dne 1. 8. 2025, dospěl na základě podrobné argumentace (body 90-109) k závěru, že do doby použitelnosti nové úpravy [tj. nařízení (EU) 2024/1348, účinné od 12. 6. 2026] nemůže členský stát označit za bezpečnou zemi původu třetí zemi, která *ve vztahu k určitým kategoriím osob nespĺňuje hmotněprávní podmínky* pro takové označení; resp. členský stát nesmí zařadit zemi na seznam bezpečných zemí původu, pokud tato země neposkytuje dostatečnou ochranu *všem svým obyvatelům*. Podobný směr vytyčuje i rozsudek SDEU ve

věci C-406/22, CV, ze dne 4. 10. 2024, a to zejména ve vztahu k požadavku, aby označení odpovídalo materiálním podmínkám a nebylo založeno na výjimkách, které by vedly k tomu, že země je bezpečná jen „pro část“ osob či „jen na části“ území.

22. Naplnění uvedených požadavků na zařazení třetí země na seznam bezpečných zemí původu podléhá soudnímu přezkumu, a to včetně možnosti zhodnocení např. kvality zprávy o bezpečnosti té či oné země, která prakticky nahrazuje povinnost ministerstva shromáždit ke každé žádosti aktuální informace o zemi původu, jež mají relevanci s ohledem na azylový příběh konkrétního žadatele (viz již odkazovaná judikatura či usnesení NSS ze dne 24. 3. 2022, 5 Azs 289/2021–43).
23. Rozhodnutí žalovaného o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu musí být založeno na takových podkladech, obsažených ve spise, které jednoznačně dokládají, že daná země v souladu s procedurální směrnicí a zákonem o azylu splňuje podmínky nezbytné pro její zařazení na seznam bezpečných zemí původu. K námitce žalobce proto bylo na místě se zabývat nejprve touto podmínkou. Teprve poté by bylo možné přistoupit k posouzení toho, zda se žalobci podařilo vyvrátit domněnku bezpečnosti země původu.
24. Co se týká Informace OAMP, lze konstatovat, že se jedná o dokument založený na řadě zdrojů informací (např. MZV USA, Freedom House, EASO, Amnesty International, Bertelsmann Stiftung atd). S touto informací byl žalobce seznámen a není tedy zcela zřejmé, na čem zakládá svoji námitku, že mu „nejsou zřejmé veškeré zdroje“ z nichž Informace OAMP čerpala. Těžištěm žalobní argumentace je nicméně zjištění vyplývající právě z této informace, tj. že Tunisko neposkytuje dostatečnou ochranu všem svým obyvatelům (politická opozice, novináři, příslušníci LGBT+ komunity).
25. Pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí je stěžejní způsob, jakým žalovaný pracoval s obsahem podkladů o Tunisku, resp. zjištění, že obsahem Informace OAMP opodstatňoval závěr o tom, že Tunisko je bezpečnou zemí původu. Žalovaný totiž sám připustil existenci problémů v ochraně lidských práv (např. politicky citlivé případy, nedostatečná ochrana sexuálních menšin), avšak uzavřel, že „se žalobce netýkají“, a proto závěr o bezpečné zemi původu zůstává nedotčen. Tento postup však fakticky vytváří personální výjimku: země je pokládána za bezpečnou, i když podklady indikují, že určité skupiny obyvatel nejsou dostatečně chráněny, a to s odůvodněním, že konkrétní žadatel do dané skupiny nepatří. Tím žalovaný směřuje dvě odlišné otázky: (i) zda země splňuje materiální kritéria bezpečné země původu obecně, a (ii) zda žadatel v individuálním případě vyvrátil presumpci bezpečnosti. Pokud však není splněna první otázka, nelze vůbec legitimně přesunout důkazní břemeno na žadatele v režimu § 16 odst. 2.
26. Žalobce v žalobě poukázal na konkrétní pasáže, které plynou přímo z Informace OAMP, a které naznačují, že Tunisko podmínky tzv. bezpečné země původu nesplňuje. Žalovaný však tyto indicie „vyjmul“ z významu pro bezpečnost země tím, že je označil za oblasti, které se žalobce netýkají. Tento způsob odůvodnění je nutno s ohledem na výklad unijního práva ze strany SDEU považovat v režimu § 16 odst. 2 za nepřijatelný, neboť bezpečnost země původu musí obstát obecně (ve smyslu přílohy I procedurální směrnice).
27. Jinými slovy, pokud podklady ve spise obsahují indicie, že určitým kategoriím osob není v zemi původu zajištěna dostatečná ochrana, je povinností žalovaného tyto indicie z hlediska materiálního testu bezpečné země původu plnohodnotně vyhodnotit a přezkoumatelně

vysvětlit, proč i přes ně závěr o bezpečnosti ob stojí; nelze je „neutralizovat“ tvrzením, že se konkrétního žadatele netýkají.

28. Je tak nutno uzavřít, že žalovaný založil aplikaci § 16 odst. 2 zákona o azylu na úvaze, která s ohledem na unijní pojetí bezpečné země původu nemůže obstát. Z informací o zemi původu totiž nevyplývá, že Tunisko splňuje podmínky bezpečné země původu jako celek a pro všechny skupiny obyvatel. Za této situace již není podstatné, zda se žalobci podařilo vyvrátit domněnku bezpečnosti země původu ve své individuální situaci, neboť předpoklady pro samotné uplatnění § 16 odst. 2 nebyly splněny.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

29. Soud shledal důvodnou námitku žalobce, že žalovaný aplikoval koncept bezpečné země původu, aniž by řádně doložil splnění příslušných kritérií, že Tunisko může být za bezpečnou zemi považováno. Shromážděné informace o zemi původu totiž nasvědčují tomu, že podmínky bezpečnosti nelze vztáhnout na veškeré její obyvatelstvo. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil [§ 76 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s.] a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
30. Žalobce měl ve věci úspěch, a proto mu soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem tvořených náklady za zastoupení advokátkou za tři úkony právní služby po 4 620 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby, podání repliky), tedy 13 860 Kč a tři režijních paušálů á 450 Kč, tj. 1 350 Kč podle § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, celkem tedy 15 210 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 11. února 2026

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D.
samosoudkyně